

Dvæget spiller Hovedrollen, hvor det er af megen Vigtighed, at vi faae gode Tillægsdyr, og hvor vi tør sige, at Dyrskuerne have stiftet ikke ubetydelig Gavn. Vi kunne see, at vort Dvæg er forbedret, og navnlig at det gode Dvæg er trængt frem fra de bedre Dvægegne til Egne, hvor det ikke tidligere har været. Men vilde vi nu tage Hestefuet fra Dyrskuet, saa forstaaer jeg ikke, hvorledes vi paa Steber, som ere saaledes situerede som vor Egn, skulde faae den almindelige Bondemand til fremdeles at interessere sig for og contribuere til Dyrskuet, og det er dog af ham, vi skulle have vor Indtægt. Hvad Landstutteriet angaaer, da har det ogsaa forekommet mig, at det er uheldigt, at det nu skal gaae ind. Jeg troer, at det er bevilst, og at hver Mand, som har haft med den almindelige Hestevl at bestille, vil kunne sige os, at Landstutteriet har stiftet betydeligt Gødt, og da det ikke har bestaaet længe, kunne vi ikke vide, hvad Gavn det muligens endnu kunde stifte for fjernere Generationer af Hestene, naar det ikke blev nedlagt. Jeg mener jo imidlertid, at den nærværende Sag, som er af en saa stor og omfattende Vigtighed for Landbostanden, vil komme til Behandling af et Udvalg her i Thinget, hvorom jeg i alt Fald vil tillade mig at gjøre Forslag, og i et saadant Udvalg ville de enkelte SS og Sagen i dens Heelhed nærmere kunne drøftes og Forslag til Endringer i Loven fremkomme.

Besl: Der er nogle enkelte Bemærkninger, som jeg vil tillade mig at fremsætte i Anledning af det foreliggende Lovudkast. Jeg troer, at der er Punktter i det, som bør tages under nøie Overveelse, navnlig med Hensyn til Fordelingen og Anvendelsen af de Summer, som deri ere stillede i Udsigt som anvendelige til Landboforeningernes Tary. Ifølge Loven af 31te. Marts 1852, som er den nu gjældende, er det bestemt at anvende 7,600 Rbd. til Landboforeningerne, mod at de tilskyde lignende Summer. I nærværende Udkast er der bestemt skjelnet mellem Anvendelsen til Dvæg, Faar osv. og til Heste, og der er kun stillet 3,600 Rbd. i Udsigt for Landboforeningerne til Afbenyttelse alene for Dvæg; det Dyrige er

tillagt til Anvendelse for Heste. Efter det Kjendskab, jeg har til Landboforeningerne — og jeg har selv været medvirkende i Bestyrelsen af en Landboforening siden dens Oprettelse 1854 eller 55, saa at jeg kjender meget nøie til Forholdene — stiller det sig saaledes for mig, at hvis man vil indskrænke det Beløb, som tidligere har været anvendt, og navnlig stille Anvendelsen for Landboforeningerne, saaledes at Anvendelsen til Dvæg stilles for sig, vil det indeholde Spiren til, at den Udvilling, som har fundet Sted i Landboforeningerne, vil lide et betydeligt Skaar. Det er jo klart, at den Selvvirksomhed, der under vore bestaaende Forhold kan komme frem i en mindre Omkreds, for at forene baade Omsorgen for Dvægholdet og Omsorgen for Hesteholdet, endelig ikke maa oversees eller modarbejdes; den er af megen Betydning, naar man kjender Ridsforholdene, fordi Sandsen for Samfundsvirksomheden, Synet derfor endnu ikke er kommen tilbørlig frem. Dersom Staten ikke havde anvendt disse 7,600 Rbd., saa var mange Landboforeninger ikke komne tilstibe, og aabenbart var en deel, hvis de vare komne tilstibe, gaaede tilgrunde. Det er under de bestaaende Forhold saa overordentlig vigtigt at holde fast ved en fri Afbenyttelse for Landboforeningerne af et Bidrag fra Staten, som jeg troer er blandt dem, der have baaret de bedste Frugter. Jeg kan derfor ikke sjønne rettere, end at det vilde være høist ønskeligt at holde fast ved, at ibetmindste 7,600 Rbd. blive anvendte til Styrke for Landboforeningerne, saaledes at disse, efter Egenommelighederne paa hvert Sted, kunde anvende dem til Kreaturer eller Heste, altsom Egnen og den nærmere Begrænsning af Strøget kræver det. Jeg kunde være meget tilbøielig til at ønske, at der anvendtes et endnu større Beløb dertil. Naar vi see hen til § 3, som bestemmer Anvendelsen af 14000 Rbd. udelukkende til Hestevl, er det aabenbart — om det end er ønskeligt, at Staten anvender Noget til Hesteskuer i en større Kreds — at kun de Færreste af dem der have Interesse for Landboforeningernes Virksomhed, have speciel Interesse for Hestehold. Der vil altid findes Nogle; men disse komme efter Udkastet ind paa at arbejde for et mere udstrakt Maaal. Den In-